

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Sikorska
-----------------	----------------------

Protokolant:	St. Sekr. Sąd. Mirosława Prusaczyk
--------------	------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2018 r. w Toruniu na rozprawie sprawy z wniosku W. I. z udziałem L. I. (1) o podział majątku wspólnego;

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków W. i L. I. (1) wchodzi :

1. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), dla którego nie założono księgi wieczystej. Aktualnej wartości rynkowej wedle jego stanu na 12 stycznia 2016 – **171.200,- zł (sto siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście zł)**;
2. samochód osobowy marki VW P. C. wartości **3.000,- zł (trzy tysiące zł)**;
3. przyczepa z plandeką wartości łącznej **400,- zł (czterysta zł)**;
4. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonym przez Bank (...) SA we W. na nazwisko W. I. pod numerami (...) i (...), w łącznej kwocie **4.461,12 zł (cztery tysiące czterysta sześćdziesiąt jeden 12 / 100 zł)** wedle ich stanu na 12 stycznia 2016;
5. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank Spółdzielczy w T. na nazwisko L. I. (1) pod numerami (...) 0000 0005 2038 3000 0010, (...) 0000 0005 2038 3000 0020 oraz (...) 0000 0005 2038 4000 0010 w łącznej kwocie **9.104,53 zł (dziewięć tysięcy sto cztery 53 / 100 zł)** wedle ich stanu na 12 stycznia 2016;

II. ustalić, że strony dokonały w trakcie trwania związku małżeńskiego nakładu z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika L. I. (1) w postaci nieruchomości położonej w T. przy ul. (...) „b”, aktualnej wartości rynkowej **272.700,- zł (dwieście siedemdziesiąt dwa tysiące siedem set zł)**;

III. ustalić, że L. I. (1) poczynił nakład ze swego majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa do lokalu opisanego w punkcie I podpunkt 1 postanowienia aktualnej wartości **9.398,88 zł (dziewięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem 88 / 100 zł)**;

IV. dokonać podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że :

1. na wyłączną własność wnioskodawczynie W. I. przyznać prawo do lokalu opisane w punkcie I podpunkt 1 postanowienia oraz środki pieniężne opisane w punkcie I podpunkt 4 postanowienia, łącznej wartości 175.661,12 zł;

2. na wyłączną własność uczestnika L. I. (1) przyznać samochód opisany w punkcie I podpunkt 2 postanowienia, przyczepę z plandeką opisane w punkcie I podpunkt 3 postanowienia oraz środki pieniężne opisane w punkcie I podpunkt 5 postanowienia, łącznej wartości 12.504,53 zł;

V. zasądzić od uczestnika L. I. (1) na rzecz wnioskodawczynie W. I. kwotę **45.372,83 zł (czterdzieści pięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dwa 83 / 100 zł)** tytułem rozliczenia nakładów oraz udziałów w dorobku, płatne w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty na wypadek opóźnienia w płatności;

VI. z roszczenia zasądzonego na rzecz wnioskodawczynie W. I. w punkcie V postanowienia ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 2.094,13 zł tytułem połowy wydatków poniesionych w sprawie;

VII. zasądzić od uczestnika L. I. (1) na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 2.094,13 zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt cztery 13 / 100 zł) tytułem połowy wydatków poniesionych w sprawie;

VIII. ustalić, że w pozostałym zakresie każda ze stron ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie W. I., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi:

a) nakłady na nieruchomości należącą do majątku osobistego uczestnika położoną w T. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu, prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) w postaci rozbudowy budynku mieszkalnego posadowionego na nieruchomości oraz remontu garażu, o wartości 300.000 zł

b) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, o pow. 40,09 m², położone w T. przy ul. (...), znajdujące się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej Na (...) w T., o wartości wolnorynkowej 140.315 zł

c) ruchomości znajdujące się w domu przy ul. (...) w T. tj.: kanapa o wartości 1000 zł, fotel o wartości 400 zł, meblościanka o wartości 400 zł, dywan wełniany o wartości 150 zł, meblościanka o wartości 750 zł, wersalka o wartości 300 zł, wersalka o wartości 200 zł, biurko o wartości 100 zł, szafa o wartości 150 zł, 3 szafki o wartości 100 zł, sofa o wartości 100 zł, ława o wartości 100 zł, szafka o wartości 100 zł, komoda o wartości 250 zł, pralka B. o wartości 100 zł, szafka pod umywalkę z lustrem o wartości 400 zł, meble kuchenne o wartości 1500 zł, lodówka A. o wartości 100 zł, mikrofalówka o wartości 400 zł, stół z 4 krzesłami o wartości 400 zł,

d) pozostałe ruchomości tj. rowery będące w posiadaniu uczestnika, każdy o wartości po 12.000 zł, samochód marki VW P. C. o wartości 4.000 zł, przyczepa z plandeką o wartości 850 zł, piła spalinowa do cięcia drewna o wartości 700 zł

Wnioskodawczynie wskazała, że ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania położonego w T. przy ul. (...), w którym obecnie zamieszkuje, zostały sfinansowane z jej majątku osobistego, pochodzącego z odszkodowania wypłaconego na jej rzecz w oparciu o mowę ubezpieczenia jej ojca E. Ś. w (...) S.A.

Wnioskodawczynie wniosła o przyznanie jej własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), które obecnie zajmuje. Pozostałe składniki majątkowe miałyby przyspaść uczestnikowi.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik L. I. (1) wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego po połowie. Wskazał, że dorobkiem stron były także środki zgromadzone na rachunku bankowym w (...), na które wpływały wynagrodzenia za pracę stron, renta uczestnika oraz dochody z fermy lisów którą strony prowadziły oraz dochody z wynajmu lokalu przy ul. (...). W 2012 wnioskodawczynie pozbawiła uczestnika dostępu do środków na wskazanym koncie. W związku

z tym uczestnik wniósł o ustalenie stanu rachunków na datę ustania wspólności ale także o ustalenie przepływu na kontach bankowych stron za 5 lat wstecz przed datą ustania wspólności majątkowej stron tj. przed 3. XII. 2015 (czyli od 3. XII. 2010) w celu ustalenia wielkości środków pobranych ze wspólnych rachunków w ciągu wskazanych pięciu lat przed ustaniem wspólności przez wnioskodawczynię. Uczestnik zaprzeczył aby dorobkiem stron był samochód VW P. C. albowiem zdaniem uczestnika wskazany pojazd otrzymał od swego ojca w darowiźnie około 1999. Obecnie w jego posiadaniu jest tylko jeden rower marki C. wartości około 3.000 – 3.500 zł. Nie zgodził się z podanymi we wniosku wartościami ruchomości. Wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni na swoją rzecz sumy 40.000,- zł tytułem połowy wartości darowizn czynionych sukcesywnie przez jego matkę K. I. (1) na wspólny dom stron, meble do pokoju i wyposażenie domu dla córki, zakup przyczepy, naprawę samochodu, zakup stada lisów i szczepienia. Uczestnik sprzeciwił się żądaniu wnioskodawczyni o przyznaniu jej spółdzielczego prawa własnościowego do mieszkania na ul. (...) w T., wskazując, że nie przyczyniła się ona do jego wykupu, który nastąpił dzięki cesji praw z książeczki mieszkaniowej od siostry uczestnika –M. J. oraz przeznaczenia na ten cel premii gwarancyjnej związanej z książeczką mieszkaniową uczestnika.

Na rozprawie w dniu 21 września 2017 r. wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie ustalili wartość samochodu VW P. C. na 3.000 oraz wartość przyczepy z plandeką na kwotę 400 zł, nadto wnioskodawczyni cofnęła wniosek co do podziału i rozliczenie pozostałych ruchomości wskazanych we wniosku, w tym rozliczenie i wycenę rowerów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. I. (1) został przyjęty w poczet członków spółdzielni mieszkaniowej w grudniu 1975. Na tę datę dysponował wkładem mieszkaniowym, na który złożyły się wyłącznie środki z jego przedmałżeńskiej książeczki mieszkaniowej nr (...) (nie było pożyczki z (...)), w kwocie 60.500,- starych zł (dowód : kopia wniosku o przydział lokalu k. 87).

W. i L. I. (2) zawarli związek małżeński 20 kwietnia 1991 r. (dowód : odpis wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu sygn.. akt I C 159/15 – k. 8).

Między małżonkami obowiązywał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej – bezsporne.

W dniu 30 maja 1991 r., a zatem miesiąc po zawarciu związku małżeńskiego, L. I. (1) otrzymał przydział prawa do lokalu mieszkalnego o statusie lokatorskim, znajdującego się w zasobach ówczesnej Spółdzielni Mieszkaniowej imienia L. obecnie – SM (...) w T. a położonego przy obecnej ul. (...). Zgodnie z obowiązującą w chwili przydziału ustawą z 16. IX. 1982 Prawo Spółdzielcze i utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego na tle jego art. 215 § 2, przydział prawa w trakcie związku przesądzał o tym, iż prawo to miało status dorobku obojga małżonków – inaczej mówiąc : imienne wskazanie jednego z małżonków jako adresata przydziału nie czyniło z tego prawa majątku osobistego małżonka wskazanego w przydziale (dowód : przydział k. 10).

Warunkiem przydziału było zgromadzenie pełnego wkładu mieszkaniowego związanego z przydzielonym prawem. W dacie składania wniosku o przydział lokalu tj. w maju 1991, zgromadzony wkład mieszkaniowy, na który złożyły się wyłącznie środki z rozblokowanej przedmałżeńskiej książeczki mieszkaniowej L. I. (1), wynosił nadal 60.500,- starych zł - wskazana kwota nie obejmowała premii gwarancyjnej (dowód : kopia wniosku o przydział lokalu k. 87).

W dacie przydziału, który nastąpił 30 maja 1991 spółdzielnia zaliczyła na poczet wymaganego wkładu mieszkaniowego sumę 3.927.410,- starych zł pochodzącą z likwidacji książeczki mieszkaniowej L. I. (1). W ramach tej sumy było 60.500,- starych zł sumy nominalnie zgromadzonej na książeczce (patrz wniosek o przydział k. 10 z maja 1991), przy czym proporcji odsetek i premii nie znamy (dowód : kopia wniosku o przydział k. 10 oraz pismo spółdzielni k. 76 i dowód wpłaty k. 77).

Pełen wkład mieszkaniowy konieczny do otrzymania przydziału wynosił 14.315.000 starych zł. Poza wymienioną kwotę 3.927.410 starych zł na poczet wymaganego wkładu małżonkowie byli zobowiązani uiścić łącznie sumę 10.387.590 starych zł, co uczyniono w dwóch ratach zapłaconych w trakcie związku małżeńskiego tj. 12. VIII. 1991

oraz 29. V. 1991 w kwotach 8.342.590 starych zł i 2.045.000 starych zł (dowód : pismo spółdzielni k. 76 oraz dowody wpłaty k. 78 i 79).

Uczestnik wnioskiem złożonym w grudniu 2015 r. wniósł o zmianę statusu mieszkania z lokatorskiego na własnościowe, wobec czego powstała konieczność uzupełnienia wymaganego wkładu budowlanego kwotą 24.625,97 zł, z czego suma 17.474,86 zł zapłacona 14. XII. 2005 pochodziła z rozlokowania książeczki mieszkaniowej nr (...) darowanej przez siostrę uczestnika M. J. a kwota 7.157,50 zł została zapłacona 17. XII. 2005 przez małżonków z innych źródeł, w każdym razie tylko częściowo mogła ona być uiszczona z reszty środków pochodzących z książeczki od M. J.. Na wskazanej książeczce była zgromadzona suma 316,05 zł, odsetki wyniosły 2.335,42 zł a przyznana premia gwarancyjna – 19.018,78 zł, czyli 87,76 % całej sumy zaliczonej z wymienionej książeczki. Łącznie z książeczki pochodziła suma 21.670,25 zł czyli mniej sumy wymagana na uzupełnienie wkładu budowlanego. Umową nr (...) spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego zostało przekształcone w spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nie ma założonej księgi wieczystej (dowód : wniosek k. 94, pismo spółdzielni k. 76, dowody wpłaty k.80, 81, 41, zaświadczenie o stanie środków na książeczce darowanej przez M. J. k. 42, umowa o przekształceniu prawa do lokalu we własnościowe k. 96 – 97, zaświadczenie o braku księgi k. 98).

Wartość rynkowa w/w własnościowego prawa do lokalu wedle jego stanu na 12 stycznia 2016 r. (data ustania wspólności) wynosi 171.200 zł. Wskazana wartość obejmuje stan lokalu zaistniały po remoncie dokonanym w nim przez wnioskodawczynię w trakcie trwania związku stron. Remont został przeprowadzony za środki pochodzące ze sprzedaży dorobkowej fermy lisów (dorobek), a także ze środków pochodzących z odszkodowania otrzymanego przez wnioskodawczynię z (...) z tytułu śmierci ojca (majątek osobisty) (dowód: opinia biegłego – k. 123, zeznania wnioskodawczyni – k.190,191, zeznania świadka M. I. – k179v, decyzja o przyznaniu odszkodowania – k. 12).

Na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...) S.A. we W. na nazwisko W. I. pod numerami: pod numerami (...) i (...) na dzień 12 stycznia 2016 r. znajdowało się łącznie 4.461,12 zł. Uczestnik był upoważniony do powyższych kont, jednak odpowiednio: 4 kwietnia 2012 r. i 7 lipca 2009 r., wnioskodawczyni odwołała pełnomocnictwo uczestnika do wskazanych rachunków. Na powyższych rachunkach nie odnotowano wpływów z KRUS i (...) stanowiących wynagrodzenie za pracę lub rentę uczestnika (dowód: zaświadczenie (...) z dnia 5 sierpnia 2016 r. – k. 60, 102).

Na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank Spółdzielczy w T. na nazwisko L. I. (1) pod numerami (...) 0000 0005 2038 3000 0010, (...) 0000 0005 2038 3000 0020 oraz (...) 0000 0005 2038 4000 0010 na dzień 12 stycznia 2016 znajdowało się łącznie 9.104,53 zł wedle ich stanu na 12 stycznia 2016 (dowód: zaświadczenie z Banku Spółdzielczego w T. – k. 116).

Zgodnie z ustaleniami uczestników poczynionymi na rozprawie w dniu 21 września 2017 r. do majątku wspólnego wchodzi również ruchomości w postaci: samochodu VW P. C. o wartości 3.000 zł oraz przyczepy z plandeką o łącznej wartości 400 zł (dowód: oświadczenia stron z rozprawy z dnia 21 września 2017 r. – k. 182-183).

Uczestnik jest właścicielem nieruchomości przy S. 11b, składającej się z działek (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). W roku 1991 r. na działce nr (...) znajdował się budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 37,46 m² oraz budynki gospodarcze i ferma lisów. Aktualna wartość rynkowa nieruchomości wedle jej stanu sprzed zawarcia przez strony związku małżeńskiego to 86.000,- zł. Strony w trakcie związku rozbudowały istniejący budynek mieszkalny, zwiększając w ten sposób jego powierzchnię użytkową do 111,30 m². Część budynku dobudowano bez wymaganej decyzji administracyjnej w ramach tzw. samowoli budowlanej. Aktualna wartość rynkowa nieruchomości wedle jej stanu na 12 stycznia 2016 r. wynosi 358.700 zł, a zatem aktualna rynkowa wartość nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty L. I. (1) wynosi 272.700,- zł (dowód: opinia biegłego – k. 123-145, opinia uzupełniająca k. 169-170).

Strony po ślubie zdecydowały się rozbudować zabudowania na nieruchomości przy ul. (...). Zamieszkiwali na niej wspólnie do 10 lutego 2013 r. Rewitalizacja i remont nieruchomości przy ul. (...) była pokrywana z majątku

dorobkowego uczestników m.in. z wynagrodzenia za pracę uczestników. Wyposażenie domu było finansowane również z pomocy finansowej udzielanej przez matkę uczestnika – K. I. (1), udzielanej na rzecz obojga uczestników. Na części nieruchomości uczestnicy prowadzili farmę lisów (założenie hodowli było możliwe dzięki darowiźnie otrzymanej przez strony od świadka K. I. (1)). Po zakończeniu hodowli, jeszcze w trakcie trwania związku małżeńskiego i wspólności majątkowej) uczestnicy podzieli się pomiędzy sobą po połowie środkami uzyskanymi z jej sprzedaży (dowód: zeznania K. I. (1) – k. 72, zeznania M. I. – k. 72, 179, zeznania wnioskodawczyni – k. 190-191, zeznania uczestnika – k. 191v).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, opinii biegłego T. T., zeznań świadków K. I. (1) i M. I. oraz zeznań wnioskodawczyni i uczestnika.

Przedmiotem sporu co do faktów w sprawie były : wartość nakładu stron na nieruchomość L. I. (1) położoną przy ul. (...), wartość nakładu L. I. (1) na nieruchomość lokalową położoną przy ul. (...) (czy M. J. darowała książeczkę mieszkaniową tylko braku czy obojgu małżonkom), charakter darowizn K. I. (1) czynionych w trakcie związku stron oraz przynależność V. (...) do dorobku stron.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zebrane w sprawie. Przy czym w odniesieniu do dokumentu prywatnego w postaci oświadczenia M. J. k. 70, w którym twierdzi ona, że zrzekła się swojej książeczki mieszkaniowej tylko na rzecz uczestnika, sąd przyjął zgodnie z art. 245 kpc, iż wskazane oświadczenie dowodzi jedynie że M. J. złożyła oświadczenie zawarte w treści dokumentu, co nie oznacza iż owo oświadczenie jest prawdziwe. Zasadą procedury cywilnej jest iż zeznań świadków nie wolno zastępować ich oświadczeniami pisemnymi. Stąd wskazane oświadczenie, szczególnie w kontekście zaprzeczenia przez wnioskodawczynię prawdziwości twierdzenia w nim zawartego, nie może stanowić dowodu na darowiznę poczynioną wyłącznie na rzecz uczestnika. W tym zakresie obowiązuje ogólna reguła art. 6 kc, zgodnie z którą skoro uczestnik twierdzi iż darowizny dokonano wyłącznie na jego rzecz, to winien tę okoliczność udowodnić. Cofnięcie wniosku o przesłuchanie świadka J. skutkowało brakiem przeprowadzenia dowodu na okoliczność faktyczną, z której uczestnik wywodzi skutki prawne w sprawie. Wobec sporu pomiędzy stronami w tym zakresie, samo przesłuchanie uczestnika na ten temat nie może być ocenione jako dowodów wystarczający dla ustalenia iż darowizna miała taki charakter jak twierdzi uczestnik, szczególnie że w momencie scedowania książeczki – 2006 r., małżeństwo stron dobrze funkcjonowało.

Sąd podzielił wnioski biegłego na temat wartości nakładów poczynionych na nieruchomość przy ul. (...) oraz wartości rynkowej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przy ul. (...). Zdaniem Sądu opinia została wykonana prawidłowo, z wykorzystaniem wszelkiej dostępnej wiedzy, z pełną fachowością, zaś wnioski z niej płynące są w pełni zrozumiałe, jasne i logiczne. Biegły ustosunkował się wyczerpująco do wszystkich wątpliwości uczestnika. Wbrew błędnym wnioskom uczestnika wartość nakładu uwzględnia wartość gruntu w wszelkich naniesieniach na niego ponieważ wartość jednostkową nieruchomości (wartość 1 m²) była liczona w przeliczeniu na metry kwadratowe budynku (co nawiasem mówiąc jest typową operacją każdego biegłego z tego zakresu szacującego wartość nieruchomości zabudowanej). Zależność ceny jednostkowej nieruchomości od powierzchni gruntu obrazuje wykres k. 28 opinii. Wynika z niego jasno, że im większa powierzchnia gruntu tym cena 1 m² zabudowań jest wyższa. Wartość nieruchomości w związku ze wzrostem obszaru gruntu nie rośnie jako wynik przemnożenia wartości jednostkowej gruntu przez ilość m² tego gruntu. Jeśli przykładowo mamy taki sam budynek na działkach o różnej wielkości to wartość tego budynku na działce większej nie będzie większa od wartości tego budynku na działce mniejszej o wynik przemnożenia różnic w powierzchni przez wartość jednostkową gruntu. Ta różnica będzie mniejsza. Biegły ustalił transakcje nieruchomościami o powierzchni od 120 m² do 3000 m². Nieruchomość szacowana ma ponad 8000m². Dla działki o pow. 8000m² poprawka winna wynosić 0, (...). Na nieruchomości o tej samej powierzchni pomiędzy 1991 i 2016 doszło do powiększenia budynków, co oznacza że cena 1m² budynku w każdym przypadku była inna. Wskazana poprawka inaczej działałaby dla mniejszej powierzchni budynku z 1991 i inaczej dla większej powierzchni budynku z 2016. Z tego powodu biegły przyjął, co widać w tabeli k. 41 opinii, że wielkość gruntu nie wpływa na wartość nieruchomości, a ściślej – na wartość nakładów. Branie pod uwagę jakiegokolwiek powierzchni działki przy wycenie

nakładów prowadziłoby do wniosków niekorzystnych dla uczestnika. Z uwagi na samowolę budowlaną biegły przyjął wartość budynku o 10 % niższą na 2016.

Sąd oddalił wniosek dowodowy uczestnika o opinię innego biegłego celem oszacowania nakładu z przyczyn wskazanych wyżej a nadto z przyczyn wskazanych w orzeczeniu z 11 lipca 2017.

Sąd oddalił wniosek uczestnika o przeprowadzenie dowodu z operacji wnioskodawczyni na rachunku bankowym stron w (...) za okres pięciu lat przed ustaniem wspólności, gdyż wnioskodawca przed rozstrzygnięciem wniosku przez sąd nawet nie uprawdopodobnił w toku postępowania dowodowego, żeby wnioskodawczyni trwoniła majątek wspólny : nie wynika to z zeznań żadnego ze świadków i nie wskazują na to żadne dokumenty. Zdaniem Sądu przeprowadzenie zawnioskowanego dowodu miało dopiero posłużyć poszukiwaniu dowodów na potwierdzenie hipotezy wysuwanej przez pełnomocnika, wobec powyższego wniosek ten należało oddalić. Argument uczestnika, w którym twierdzi on, że remont mieszkania przy ul. (...) nie byłby możliwy bez dodatkowych środków zgromadzonych w wyniku uszczuplenia majątku wspólnego nie wytrzymuje krytyki, gdyż jak wynika z zeznań wnioskodawczyni i uczestnika znaczna część remontu została sfinansowana z kwoty otrzymanej ze sprzedaży hodowli lisów oraz środków uzyskanych z pożyczki zaciągniętej w kasie pożyczkowej pracodawcy wnioskodawczyni.

Za zasadniczo wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka M. I.. Pomimo więzów rodzinnych wiążących świadka ze stronami, zeznania wydają się być obiektywne i pozbawione wrogości wobec uczestnika, choć wiele do sprawy nie wnoszą. Zdaniem świadka V. (...) był kupiony z oszczędności rodziców – świadek nie potwierdziła zatem tezy o darowiznie samochodu przez dziadków tylko na rzecz ojca.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka K. I. (1), kiedy twierdziła że samochód V. kupili z mężem synowi po ślubie stron kiedy jeszcze w małżeństwie syna dobrze się układało, ponieważ nie potrafiła wyjaśnić dlaczego w takim razie dali samochód tylko synowi skoro nie zakładali wtedy, że syn z synową się rozstaną. Uczestnik nie zaprzeczył przy tym, że w dowodzie rejestracyjnym samochodu była wpisana jako współwłaściciel także wnioskodawczyni a umowy na piśmie stwierdzającej darowiznę tylko na syna nie było. Świadek była wiarygodna kiedy zeznawała o rozbudowie domu na nieruchomości przy S. i zakupach dokonywanych przez świadka na rzecz małżonków (kupno krzesel do domu, kuchenki). Co znamienne - świadek zeznała, że jak kupowała stronom ruchomości to czyniła to na rzecz obojga a nie tylko syna. Co więcej – kiedy dawała pieniądze w małżeństwie stron dobrze się układało i była w dobrych relacjach z synową. Świadek nie dawała nigdy pieniędzy kiedy strony nie żyły już ze sobą dobrze. O przeznaczeniu pieniędzy dawanych przez świadka i jej męża strony zdaniem świadka wspólnie decydowały. Zeznania świadka w zakresie darowizn są pewne i stanowcze tylko w kwestii ich czynienia i przeznaczenia ruchomości na rzecz obojga małżonków a nie tylko uczestnika. W pozostałym zakresie świadek nie była przekonująca. Dlaczego w okresie kiedy w małżeństwie syna układało się dobrze ruchomości darowała obojgu a pieniądze miałyby darować tylko synowi ? Świadek nie była w tym zakresie wiarygodna a uczestnik nie wykazał tym samym zgodnie z art. 6 kc okoliczności faktycznych, z których wywodzi skutki prawne. Przede wszystkim jednak należy pamiętać, że w istocie problem ewentualnych darowizn świadka tylko na rzecz syna traci na znaczeniu skoro analizując deklarowane przez uczestnika darowizny k. 36 – 37 należy stwierdzić, że nie wykazano np. na jakie dokładnie materiały budowlane przeznaczono te środki a tylko takie ustalenia pozwoliłyby ustalić ile wynosił nakład stron na nieruchomość uczestnika z pominięciem np. materiałów kupionych z darowizny – nie ma żadnych podstaw prawnych aby taką darowiznę rozliczać nominalnie : sąd ustala ewentualny wzrost wartości dorobku stron (lub nakładu) w chwili ustania wspólności spowodowany ową darowizną. Darowizna na meble dla dziecka pozostaje bez znaczenia skoro o ich rozliczenie jako składnika dorobku strony nie wnoszą. Bez znaczenia staje się także darowizna na podstawowe stado lisów skoro przed ustaniem wspólności stado zostało sprzedane (na datę ustania wspólności ten składnik dorobku już nie istniał) a środkami tego tytułu strony się podzieliły przed ustaniem wspólności. Co do darowizn na przyczepę, meble, wersalkę, kuchenkę, krzesła i TV skoro świadek zeznała, że darowała je obojgu małżonkom, podstaw do rozliczeń nie ma. Darowizny na paliwo niezależnie od tego na czym rzecz byłaby czynione nie mogą mieć żadnego znaczenia w sprawie skoro oczywistym jest iż nie były one w stanie wpłynąć na wartość jakiegokolwiek składnika dorobku na chwilę ustania wspólności stron – ten składnik dorobku po prostu uległ zużyciu w takcie związku bez zwiększenia wartości dorobku. Ewentualna darowizna na remont samochodu (pomijając już fakt braku wykazania zgodnie z art. 6 kc jej przeznaczenia tylko dla uczestnika)

także pozostaje bez znaczenia skoro nie wykazano (żadnych dowodów na tę okoliczność nie wnioskowano) o ile ów remont zwiększył wartość samochodu do obecnej jego wartości ustalonej przez strony na 3.000,- zł.

Sąd pominął zeznania M. H., z uwagi na to, że nic nie wnosiły do sprawy, gdyż dotyczyły one wartości rowerów należących do uczestnika, co do których wniosek o ich rozliczenie został wycofany.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania wnioskodawczynie, które były jasne klarowne i znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Wnioskodawczynie nie przeczyła deklarowanym przez teściową zakupom przy czym podkreślała, że były to darowizny na rzecz obojga małżonków, co potwierdziła świadek K. I. (1). Przyznała, że teściowa dała pieniądze na podstawowe stado lisów ale jak wskazano wyżej, niezależnie od tego iż uczestnik nie wykazał, iż była to darowizna tylko dla niego, okoliczność ta nie ma znaczenia w sprawie z przyczyn wskazanych przy okazji analizy zeznań świadka K. I. (1). Wnioskodawczynie przyznała także, że teściowa dała pieniądze na remont samochodu – aktualna pozostaje tu uwaga poczyniona wyżej przy okazji oceny zeznań matki uczestnika. Zeznała także, że M. J. darowała swoją książeczkę mieszkaniową obojgu małżonkom a nie tylko uczestnikowi, bo w 2006 kiedy to się stało strony nie myślały jeszcze o rozwodzie.

Z zeznań uczestnika L. I. (1) wynikało, że wkład mieszkaniowy na lokal przy ul. (...) były przeznaczone środki z jego przedmałżeńskiej książeczki, w związku z którą naliczono po ślubie stron w chwili rozblokowania książeczki premię gwarancyjną. Uzupelnienie koniecznego dla przydziału wkładu mieszkaniowego nastąpiło w dwóch ratach, które strony zapłaciły między innymi z pieniędzy otrzymanych od rodziców uczestnika, przy czym rodzice nie zastrzegali iż są to środki tylko dla ich syna – nie wyrażali się w ten sposób i nie było na ten temat rozmowy. Uczestnik nie był wiarygodny kiedy twierdził, że cały brakujący wkład budowlany został uiszczony ze środków pochodzących z rozblokowania książeczki darowanej przez jego siostrę – z porównania ilości środków z niej pochodzących k. 42 oraz wielkości sumy brakującej do uzupełnienia wkładu, która wynika z pisma k. 76 wynika jasno, że środków z książeczki nie mogło wystarczyć. Uczestnik nie był też wiarygodny kiedy twierdził, że V. (...) był darowany tylko jemu – przyczyny ustalenia iż był to składnik dorobku wskazywano wyżej przy okazji analizy zeznań świadka K. I. (1). Części deklarowanych przez uczestnika darowizn od jego matki wnioskodawczynie nie zaprzeczyła ale nie miały one znaczenia w sprawie, o czym wyżej przy okazji oceny zeznań świadka K. I.. Część z nich w świetle zeznań świadka K. I. nie powiększała majątku osobistego uczestnika ale była darowiznami na rzecz obojga małżonków (ruchomości).

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie I postanowienia ustalił, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi:

1. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), dla którego nie założono księgi wieczystej. Aktualnej wartości rynkowej wedle jego stanu na 12 stycznia 2016 – 171.200,- zł
2. samochód osobowy marki VW P. C. wartości 3.000,- zł
3. przyczepa z plandeką wartości łącznej 400,- zł
4. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonym przez Bank (...) SA we W. na nazwisko W. I. pod numerami (...) i (...), w łącznej kwocie 4.461,12 zł wedle ich stanu na 12 stycznia 2016;
5. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank Spółdzielczy w T. na nazwisko L. I. (1) pod numerami (...) 0000 0005 2038 3000 0010, (...) 0000 0005 2038 3000 0020 oraz (...) 0000 0005 2038 4000 0010 w łącznej kwocie 9.104,53 zł wedle ich stanu na 12 stycznia 2016;

Łącznie wartość majątku wspólnego uczestników wynosi 188.165,65 zł.

Uczestnik twierdził, że z uwagi na to, że wkład mieszkaniowy na lokal przy ul. (...) został pokryty z jego majątku osobistego tj. z jego książeczki mieszkaniowej a wkład budowlany z darowizny otrzymanej od siostry, to na zasadzie surogacji prawo do tego lokalu służy tylko jemu. Nie sposób zgodzić się z taką argumentacją gdyż nie znajduje ona oparcia w przepisach, o czym krótko wspomniano już wyżej. Przepis powoływany już art. 215 § 2 prawa spółdzielczego aktualnego w dacie przydziału przesądza jednoznacznie tę kwestię nie pozostawiając żadnego pola do

innej interpretacji – o żadnej surogacji i przynależności lokalu do majątku osobistego uczestnika zatem nie może być mowy. Na marginesie dodać tylko można, że podlegający uwzględnieniu nakład uczestnika na ten lokal (książeczka przedmałżeńska) był śladowy – to konsekwencja zasady utrwalonej w orzecznictwie, że premia gwarancyjna przyzna w trakcie związku to dorobek. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 kwietnia 1997 r. III CKU 10/97: „nawet jeśli cesja książeczki mieszkaniowej dokonana była na rzecz (tu:) uczestnika, to jednak pożytki inkorporowanego w tej książeczce prawa, przypadające w okresie trwania wspólności majątkowej małżonków, a stanowiące dochody z majątku odrębnego jednego z nich uczestnika wchodzi w skład ustawowej wspólności majątkowej małżonków (art. 32 § 2 pkt 2 k.r.o.)”. (Nr Lex 30160). Co do książeczki darowanej przez siostrę, z której środki uzupełniły częściowo wkład budowlany, zdaniem sądu L. I. (1) nie wykazał, żeby darowizna ta została poczyniona wyłącznie na niego, a więc nie zadośćuczynił art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Oświadczenie M. J. nie ma żadnej mocy dowodowej, o czym wyżej wspomiano i nie może zastąpić przesłuchania tego świadka, a nadto okolicznościom powyższym przeczą zeznania wnioskodawczynie. Wobec powyższego Sąd zaliczył prawo do lokalu przy ul. (...) do majątku wspólnego stron ale rozliczył nakład uczestnika poczyniony na ten składnik dorobku.

Zgodnie z wnioskiem uczestników na rozprawie, Sąd ograniczył ustalenie ruchomości do przedmiotów wskazanych przez uczestników i przyjął ustalone zgodnie przez nich wartości. Dorobkiem stron były również środki zgromadzone na rachunkach bankowych należących do uczestników na dzień 12 stycznia 2016 r., czyli na dzień ustania wspólności majątkowej stron.

Wnioskodawczynie wniosła o rozliczenie nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty należącego do L. I. (1) w postaci remontu nieruchomości przy ul. (...), które to były dokonywane w trakcie trwania małżeństwa uczestników i były finansowane z ich majątku wspólnego.

Sąd, biorąc pod uwagę opinię biegłego ustalił, że nakłady poczynione na w/w nieruchomość z majątku wspólnego wynosiły 272.700 zł i stanowią różnicę obecnej wartości rynkowej nieruchomości i wartości nieruchomości w roku 1991 tj. 358.700-86.000, o czym orzekł w punkcie II postanowienia.

W punkcie III postanowienia Sąd ustalił nakłady poczynione przez L. I. (1) na majątek wspólny w postaci prawa do lokalu przy ul. (...) na kwotę 9.398,88 zł. W istocie jest to ustalenie zawierające uproszczenie korzystne dla uczestnika a mianowicie.

Łączna suma środków uiszczonych za lokal przy ul. (...) to :

1. 14.315.000,- starych zł z tytułu wkładu mieszkaniowego uiszczona w 1991, czyli 1.431,50 zł po denominacji oraz
2. 24.625,97 zł uiszczony w 2005 tytułem uzupełnienia wkładu budowlanego.

W przypadku kwoty wkładu uiszczony w 1991 pewnym jest iż z książeczki uczestnika pochodziła suma nominalnie zgromadzona na niej a wynosząca 60.500,- starych zł (k. 87). W chwili przydziału na poczet wkładu zaliczono tylko środki z książeczki w kwocie wyżej niż 60.500,- st zł bo aż 3.927.410,- st zł (pismo k. 76). Można przypuszczać z dużą dozą prawdopodobieństwa, iż różnica pomiędzy tymi dwoma kwotami do premia gwarancyjna naliczona w związku z likwidacją książeczki oraz być może odsetki, przy czym proporcji premii i odsetek nie znamy - nie wynika to z żadnego dokumentu. Z tych przyczyn sąd uprościł na korzyść uczestnika rozliczenia i przyjął, iż całość sumy 3.927.410,- st zł czyli 392,74 zł po denominacji to nakład uczestnika (a nie tylko suma 60.500,- st zł czyli 6,50 zł po denominacji).

W odniesieniu do sumy 24.625,97 zł ustalono wyżej, iż uczestnik nie wykazał aby ta jej część która mogła pochodzić z książeczki darowanej przez siostrę czyli 21.670,25 zł była darowana tylko jemu. W konsekwencji ustalono iż wkład budowlany został w całości uzupełniony środkami z dorobku stron. Na marginesie należy dodać, że jeśli nawet przyjęlibyśmy iż była to darowizna na rzecz uczestnika (na co nie ma dowodów) to mogłaby ona obejmować tylko kwotę nominalną zgromadzoną na tej książeczce czyli 316,05 zł oraz odsetki od niej czyli 2.335,42 zł a więc łącznie

2.651,47 zł czyli zaledwie 12,23 % środków na tej książeczce – reszta czyli premia gwarancyjna naliczona po darowiźnie książeczki to dorobek stron a nie darowizna od siostry.

Łączna suma uiszczona w związku z lokalem przy ul. (...) to 26.057,47 zł (1.431,50 plus 24.625,97). Kwota 392,74 zł to **1,50 %** łącznej sumy zapłaconej za lokal (392,74 tak się ma do 26.057,47 jak x % do 100 %). (Kwota 6,50 zł stanowiłaby tylko 0,7 %). Sąd w istocie poza uproszczeniem na korzyść uczestnika popełnił także błąd matematyczny na jego korzyść ponieważ zamiast ustalając wartość rynkową nakładu uczestnika na lokal policzyć wymienione 1,50 % od jego wartości rynkowej czyli kwoty 171.200 zł co **dałoby 2.568,- zł**; omyłkowo potraktował jako nakład uczestnika całą sumę 1.431,50 zł (która przecież składał się także z dwóch rat zapłaconych przez strony z dorobku : 834,25 zł i 204,50 zł po przeliczeniu, co ustalono wyżej) i przyjął iż ów nakład to aż 5,49 % (1.431,50 tak się ma do 26.057,47 zł jak x % do 100 %), co dało wskazaną w pkt III orzeczenia wartość nakładu 9.398,88 zł.

W punkcie IV postanowienia Sąd dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni prawo do lokalu opisane w punkcie I podpunkt I postanowienia oraz środki pieniężne wymienione w punkcie I podpunkt 4 postanowienia o łącznej wartości 175.661,12 zł. Przydzielając prawo do lokalu wnioskodawczyni Sąd kierował się tym, że wnioskodawczyni, w przeciwieństwie do uczestnika nie dysponuje żadnym innym lokalem, a także faktem zamieszkiwania tam razem z córką. Nadto Sąd przyznał wnioskodawczyni środki pieniężne znajdujące się na jej rachunku bankowym.

Nadto w punkcie IV podpunkcie 2 postanowienia Sąd przyznał na wyłączną własność ruchomości, zgodnie z ustaleniami stron poczynionymi na rozprawie w dniu 21 września 2016 r. oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych należących do uczestnika, o łącznej wartości 12.504,53 zł.

Wartość majątku wspólnego uczestników wynosi 188.165,65 zł, a więc na każdego z uczestników przypada kwota 97.082,82 zł. Uczestnik otrzymał przedmioty majątkowe o łącznej wartości 12.504,53 zł, a więc powinien otrzymać brakującą kwotę 81.578,29 zł, jednakowoż ustalając, że zgodnie z art 45 § 1 k.r.io. powinien on zwrócić wnioskodawczyni połowę nakładów poczynionych z majątku wspólnego na jego majątek osobisty tj 136.350 zł, które to powinny zostać pomniejszone o należne mu nakłady z majątku osobistego na prawo do lokalu tj. **2.568,- zł** (sąd omyłkowo rozliczył tu aż 9.398,88 zł), to uczestnik zobowiązany jest do zapłaty zgodnie z ustaleniami sądu na rzecz uczestniczki kwoty 45.372,83 zł (**winno być 52.203,71 zł dla wnioskodawczyni**), o czym Sąd orzekł w punkcie V postanowienia.

Koszt opinii biegłego w sprawie niniejszej wynosił 4.188,26 zł, zaś strony powinny ponieść te koszty po połowie tj. 2.094,13 zł w związku z czym Sąd w punkcie VI i VII postanowienia obciążył strony kosztami, które wcześniej uiścił Skarb Państwa (art. 113 ust. 2 uksc).

O pozostałych kosztach orzeczono jak w punkcie VII postanowienia, zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c.